

OLLI VALTARI

Tuntematon skoppilainen

Tuntematon skoppilainen

OLLI VALTARI

**TUNTEMATON
SKOPPILAINEN**

© 2017 Olli Valtari

Taitto ja kansi: BoD - Books on Demand

Kustantaja: BoD – Books on Demand, Helsinki, Suomi

Valmistaja: BoD – Books on Demand, Norderstedt, Saksa

ISBN: 978-951-568-690-9

SISÄLLYS

Esipuhe	9
Skopin notariaattiosasto	11
Muutto Helsinkiin	22
Ikimuistoinen perintäreissu	24
Rakennusnotariaatti Oy	26
Muutoksia pankissa	28
Mökkielämää	31
Purjehdus	38
Asunnon vaihto	43
Valtionlainaosasto	44
Henkilökunnan hyvinvointi	48
Muutto Kiloon	52
Valtion Opintotukikeskus	55
Uusi maatilalaki	57
Aatos Ojapуска	60
Atte Pakkanen	62
Ylijohtaja	63

Työelämän arkipäivää	69
Johtokunnan ja hallintoneuvoston sihteerinä	72
Jukka Haapanen	82
Koulutus	83
Lapin lumo	85
Laskettelu	89
Avioliitto	91
Luottopäällikkönä	95
Christopher Wegelius	101
Skopbank of Finland	102
Eila	103
Skopin ja Säästöpankkiliiton toimintojen yhdistäminen	105
Muutoksia Skopin ylimmässä johdossa	107
Aleksin pankki	110
Skopin hullut vuodet	113
Rapatessa roiskuu	118
Äiti	121
Kaitsu	122
Uusi liitto	123

Merellä	126
Oopperajuhlat	127
Matkailu	129
Vastatuulen enteitä	132
Timo Santalainen	134
Hyvät vuodet jatkuvat	135
Iltapankit	139
Vastatuuli käynnistyy	142
50-vuotispäivät	144
Vastatuuli jatkuu	145
Eljas Sukselainen	146
Juhani Riikonen	150
Matti Ali-Melkkilän kuolema	154
Kurjat ajat alkavat	156
Pankkilakko	159
Kauko Juhantalo	161
Rapap Oy	162
Tampella	164
Skopin haltuunotto	167

Suomen Pankin hallussa	171
Aleksin pankin myynti	177
Pankkiurani päättyminen	179
Jälkisanat	182
Lähdeluettelo	191

ESIPUHE

Kirjoitin suurimman osan tästä tarinasta kaukana vieraalla maalla kotimaastani pois lähteneenä. Viisitoista vuotta kuljeskelin Espanjan aurinkoisilla rannoilla miettien elettyä elämääni ja erityisesti niitä vuosia, jolloin työskentelin Skopissa. Olen onnellinen ja iloinen siitä, että sain palvella säästöpankkiryhmää miltei 30 vuotta. Toisaalta olen surullinen siitä kurjasta kohtalosta, joka säästöpankkiryhmän osaksi pankkikriisissä tuli. Ryhmässä tehtiin pahoja virheitä. Se haavoittui vaikeasti ja joutui susien syötäväksi, kuten usein käy luonnossakin. ”Heikot sortuu elon tiellä”. On suuri suru ja sääli, että yli 170-vuotiaalle säästöpankkiryhmälle näin kävi. Samalla kaikkien noin 10 000 säästöpankkilaisen elämä mullistui ja monen kohdalla se merkitsi työttömyyttä, inhimillistä hättää ja kurjuutta. Jotkut päätyivät jopa itsemurhaan. Oli vuosikymmeniä eletty turvallisessa maailmassa ja ajateltu, että kun teet työsi ahkerasti ja hyvin, etenet urallasi ja pääset aikanaan kunnialla eläkkeelle. Nyt pelin säännöt yllättäen muuttuivat ja pohja turvalliselta elämältä putosi kerralla pois. Kaikki eivät sitä kestäneet. Minullakin meni monta vuotta ennen kuin hyväksyin tilanteen. 1990-luvun pankkikriisistä on kirjoitettu monia kirjoja, mutta en ole nähnyt yhtään teosta, jossa tätä kriisiä olisi käsitelty rivimiehen, tuntemattoman pankkilaisen kannalta. Minun oli se pakko tehdä, jotta saisin tämän painon pois sydämeltäni ja saisin mielelleni rauhan. Tämän tarinan kirjoittaminen on ollut minulle myös eräänlaista terapiaa. Kirjoitus on tosin edennyt kovin hitaasti. Minulla on ollut tapana tarttua kynään vain sateisina päivinä ja niitä on tunnetusti ollut Espanjan Aurinkorannikolla kovin vähän.

Aloitin tämän tarinan kirjoittamisen vuonna 1996, ja nyt 19 vuotta myöhemmin työ on valmis. Kiire ei siis ole kynääni siivittänyt.

En ole ollut säästöpankkiryhmässä missään korkeassa asemassa. Johdotehtäviin en ole pyrkinyt enkä päässyt. Uskon, että se oli sekä pankin että minun kannaltani vain onneksi. Minulla on kuitenkin ollut onni työskennellä sellaisissa tehtävissä, joissa olen voinut melko läheltä tarkkailla sitä, miten pankkia on johdettu niin hyvinä kuin huonoinakin aikoina. Pankin toimintaympäristö muuttui näiden vuosien aikana valtavasti ja sillä on luonnollisesti ollut suuri vaikutus pankin toimintaan.

Olen laatinut nämä muistelmat niin, että ne pääosin koostuvat eri-

laisista tarinoista ja henkilökuvauksista. Osa tarinoista on faktaa ja osa fiktiota. Jätän lukijan harkintaan, kummasta milloinkin on kyse. Mielestäni hyvä tarina on aina parempi kuin tylsä totuus. Tärkeiden tapahtumien kohdalla olen kuitenkin pyrkinyt totuuteen. Tämä tarina on täysin subjektiivinen käsitys pankkivuositani ja samalla Skopin noususta ja tuhosta siten kuin minä sen noina vuosina koin. Jälkiviisaudeltakaan en ole voinut välttyä, mutta sehän on viisauden paras laji, kuten Havukka-ahon ajattelija sanoo.

Nämä muistelmat ovat melko avoin tilitys elämästäni näiltä vuosilta, sen hyvistä ja huonoista hetkistä. Olen myös kirjannut tähän niitä ajatuksia, joita olen vuosien mittaan omaksunut. Oikein – väärin, tätä mieltä asioista olen.

Kirjan jälkisanat ovat eräänlainen säästöpankkiryhmän puolustuspuheenvuoro. Julkisuudessa on monasti esitetty, että säästöpankit olivat pääosin syypäitä Suomen pankkikriisiin. Sitä väitettä en vanhana säästöpankkimiehenä voi hyväksyä. Jälkisanoissa esitän perusteluja tälle kannanotolleni.

Haluan kiittää vaimoani Eilaa, sukulaisiani ja ystäviäni, jotka ovat olleet tukenani näinä vaikeina vuosina ja kannustaneet minua kirjoittamaan tämän kirjan. Samoin haluan kiittää niitä entisiä työtovereitani, jotka ovat auttaneet minua neuvoillaan ja tarkistamalla tämän kirjan faktatietoja. Kirjassa olen käyttänyt pohjana omia muistiinpanojani ja lähdeluettelossa mainittuja teoksia.

Vääksyssä 1.9.2015

Tekijä

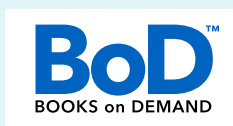
Tämä kirja kertoo Olli Valtarin tarinan vuosilta 1966 – 1994, jolloin hän oli Säästöpankkien Keskus-Osake-Pankin Skopin palveluksessa. Pankkiuransa aikana hän pääsi seuraamaan pankin toimintaa sen eri osastoilla. Alkuvuosina Skop kasvoi ja kehittyi valtavasti. Pankissa vallitsi yritteliäs ja innokas ilmapiiri. Skop oli hyvä ja turvallinen työpaikka. Pankkitoiminta oli tällöin säännösteltyä ja pankkien välinen kilpailu varsin maltillista. Se näkyi myös pankin varovaisessa johtamisessa vuoteen 1985 saakka. Tämän jälkeen rahamarkkinat vapautuivat ja pankkien välinen kilpailu kiristyi selvästi. Skop oli tässä kilpailussa vahvasti mukana. Aluksi näytettiin, että Skop ja säästöpankit ovat pankkikilpailun voittajia. Skop olikin monena vuonna valtakunnan kannattavin pankki. Töitä tehtiin innolla työtunteja laskematta. Usko tulevaisuuteen oli pankissa luja.

90-luvun alussa yhtäkkiä kuin salamana kirkaalta taivaalta ajat huononivat. Kymmeniätuhansia yrityksiä meni konkurssiin ja työttömyys lisääntyi rajusti. Asuntojen, osakkeiden ja kiinteistöjen arvot vajosivat pohjalukemiin. Tämän seurauksena pankkiala ajautui pahaan kriisiin. Tilanne oli vaikein Skopissa ja säästöpankkiryhmässä, jotka olivat pankkikilpailun tiimellyksessä ottaneet suuria riskejä. Skopin maksuvalmius huononi jatkuvasti ja luottotappiot lisääntyvät hälyttävästi. Henkilökunta seurasi tilannetta huolestuneena. Pankkiin tuli vain huonoja uutisia. Aikaisempi työn ilo mennyt ja turvallisuuden tunne oli hävinnyt. Oltiin pettyneitä. Loistava tulevaisuus näytti vaihtuneen haaksirikkoon, josta jokainen pyrki pelastautumaan niin hyvin kuin pystyi.

Lopulta Skop joutui syksyllä 1991 Suomen Pankin haltuun. Monilta Skopilaisilta loppuivat työt pankissa. Niin kävi tämän kirjan kirjoittajallekin. Tämä kirja pyrkii kertomaan, kuinka Skopin nousu ja tuho koettiin pankin sisällä henkilökunnan piirissä. Lisäksi kirja sisältää erilaisia tarinoita tuona aikana Skopin toimintaan läheisesti vaikuttaneista henkilöistä.

ISBN: 978-951-568-690-9

www.bod.fi

